

Forskningsrådet

rekrutteringspolicy@forskningsradet.no

Vår ref: SMR 10. februar 2016

Innspill til Forskningsrådets policy Rekruttering og karriereløp for forskning

Tekna er positive til at Forskningsrådet har utviklet en egen policy for rekruttering og karriereløp for forskning. Vi ønsker å benytte oss av muligheten til å komme med noen innspill til utkastet som er på høring.

Tekna mener det er viktig at Forskningsrådet i policyen tydeliggjør at den kraftige økningen i rekrutteringen til doktorutdanningene innebærer at flere med doktorgrad må orientere seg mot en karriere utenfor akademien. Vi er enige i at utdanningene må synliggjøre og forbedre kandidatene til alternative karriereveier. Vi skulle ønske policyen omtalte og vektla betydningen av å forberede kandidatene på alternative karriereveier i doktorgradsutdanning og i postdoktorperioden. Vi er enig med Forskningsrådet om at alternative karriereveier for forskerutdannede i større grad må synliggjøres, og at det er viktig å forberede kandidatene til dette så tidlig som mulig.

Policyen omhandler hovedsakelig forskerkvalifiseringsløpet fra og med doktorgradsutdanning og formulerer tre mål for Forskningsrådets arbeid med dette temaet i perioden 2016–2020:

1. Kvalitet
2. Kapasitet
3. Attraktivitet

Innspill til mål 1 om kvalitet:

Tekna mener Forskningsrådets policy og tiltak under mål 1 om kvalitet er viktige for å underbygge og styrke utviklingen av fremragende miljøer. Tekna mener det er viktig å se utdanning og forskning sterkere i samspill for å bygge sterke fagmiljøer og fagområder. Tekna støtter på det sterkeste Forskningsrådets ambisjon om å bidra til økt samspill i doktorgradsutdanningene med andre deler av arbeidslivet ved å styrke ordningene med nærings-ph.d. og offentlig sektor-ph.d. i flere av rådets virkemidler.

Tekna mener derimot Forskningsrådet under mål 1 bør synliggjøre at det vil prioritere fagmiljøer som bevisst arbeider for at doktorgradskandidatene skal opparbeide og trenes i også mer tverrgående kompetanse som prosjektstyring, ledelsesoppgaver, kommunikasjon og samarbeid. Denne typen kompetanse vil gjøre overgangen til alternative karriereveier mer aktuell og mer relevant for mange.

Tekna er enig i at mer mobilitet blant doktorgrads- og postdoktorstipendiater er viktig for kvalitetsutvikling. Doktorgradskandidater i Norge er nesten 40 år gamle i snitt, og må i hovedsak antas å være etablerte, mange med barn i skolealder. Det gjør ofte lengre internasjonale opphold mindre attraktive for mange. Tekna er positive til at Forskningsrådet ønsker å tilby utenlandsstipend med forenklet søknadsprosedyre til alle doktorgrads- og postdoktorstipendiater finansiert av Forskningsrådet for å møte dette. Tekna er imidlertid skeptiske til forslaget om å gjøre postdoktorstipendet 2-årige i utgangspunktet fordi det kan gjøre stillingen mindre attraktiv og bidra til at flere lovende postdoktorer forlater academia etter kun 2 år. Både forslaget om å gjøre postdoktor-stillingene 2-årige stillinger, og den økte vektlegging av internasjonal mobilitet kan påvirke rekrutteringen negativt, særlig for kvinner. Tekna etterlyser en bredere vurdering av mulige virkemidler og tiltak som kan bedre mobiliteten, spesielt for Postdoktorer og spesielt for kvinner.

Tekna mener Forskningsrådet bør tenke nytt og bredere rundt mobilitet og også motivere til mer mobilitet og samarbeid mellom fagområder, sektorer og bransjer nasjonalt for doktorgrads- og postdoktorstipendiater i Norge, også utenom ordningene med nærings-ph.d. og offentlig-ph.d.

Innspill til mål 2 om kapasitet

Tekna mener det er riktig og viktig at Forskningsrådet setter opp kapasitet som et hovedmål i sin policy. Tekna mener det er viktig at Forskningsrådet vektlegger samfunnet kompetansebehov for doktorgradsutdannede i ulike fag og forskningssystemets behov for nyrekruttering tydelig i sin tildeling av stipendiater. Tekna er glad Forskningsrådet vil prioritere rekrutteringsstillinger i realfag og teknologi. Det er viktig for å rekruttere flere norske søkere til fagene og beholde flere av de utenlandske kandidatene.

Tekna støtter at Forskningsrådets setter måltall for rekrutteringen. Det vil gi en sterk signaleffekt og bidra til å styrke satsingen innenfor de miljøene det vil kunne gjelde. Forskningsrådet er en viktig premissleverandør for utviklingen i utdannings- og forskningssystemet med tett dialog med sektoren og myndighetene om faktorer som underbygger gode fagmiljøer. Tekna oppfordrer Forskningsrådet til gjennomgående å vektlegge betydningen av å satse også på godt vitenskapelig utstyr, høykompetent teknisk personale og gode forskningsvilkår for å tiltrekke seg unge, lovende forskere og bygge fremragende miljøer.

Innspill mål 3 om å gjøre forskerkarrieren attraktiv

Tekna mener det er riktig å tydeliggjøre at bruken av postdoktorstipend skal være en kvalifiseringsstilling til vitenskapelig toppstilling. En bedre balanse mellom de ulike stillingene i academia vil gjøre forskning til en mer attraktiv karrierevei for unge forskere. Tekna mener det er viktig å dimensjonere antallet postdoktorstipend til å passe bedre det reelle behovet for

førstestillinger i akademia. Tekna støtter derfor at Forskningsrådet skal stille krav om en utviklingsplan for den enkelte postdoktorstipendiat. Det vil være mer etisk forsvarlig å tilby kvalifiseringsstillinger som det faktisk er stillinger å kvalifisere seg til, enn å fortsette som i dag. Det vil også kunne bidra til å rydde i bruken av midlertidige ansettelseskontrakter i sektoren.

Vi mener Forskningsrådet i sterkere grad bør se denne policyen også som et virkemiddel som kan påvirke institusjonene til å redusere bruken av midlertidige stillinger i akademia. Å redusere sannsynligheten for å ende opp i midlertidige ansettelsesforhold må være en viktig målsetting dersom forskning skal bli et mer forutsigbar og attraktiv karrierevalg. Det er viktig at arbeidet med å redusere midlertidighet og tilrettelegging for mer mobilitet også mellom fag, fagmiljøer og sektorer skjer parallelt. Det er avgjørende for å lykkes med å synliggjøre og sannsynliggjøre attraktive karriereløp for doktorgrads- og postdoktorstipendiater.

Med vennlig hilsen

Tekna – Teknisk-naturvitenskaplig forening



Ivar Horneland Kristensen
Generalsekretær